

Muistot perintönä

Seurasin televisiosta Kotimaan katsaus –nimistä ohjelmaa noin kymmenen vuotta sitten. Jutussa haastateltiin loimaalaista nuorehkoa tilanomistajaa, joka tyytyväisenä totesi:

- Nyt saatiin kantatila eheäksi, kun siirtolaisten perilliset myivät maansa meille takaisin.

Surumieli hulvahti ylitseni. Missä on sitten minun kotini? Noinhan minunkin kotitilalleni saattaisi käydä!

Isä ja äiti saivat asutustilansa kuntoon Satakunnan ja Hämeen rajamailla Punkalaitumella sotien

jälkeen, talo on kunnossa, pellot vuokralla. Välillä on kuulunut puheita että naapuritilojen omistajat alussa mainitun loimaalaisen tavoin haikailevat mennyttä aikaa takaisin, ja onpa joku kysynytkin, myyttekö tuon syrjäisen paikkanne.

Samoin tuli haikaa olo, kun vierailin Hämeenkyrössä ja ryhmämme poikkesi maisemakahvilassa. Viereisen maatilan pihalla oli kivipaasi, jossa kerrottiin tilan kuuluneen suvulle 1400 –luvulta. On onnellista kun on saanut rauhassa asustaa noin komeilla seuduilla koko ikänsä.

Vanhempieni kotipaikkoja menetetyssä Karjalassa olen käynyt muutaman kerran katsomassa. Äidin kotipaikalla Sakkolassa on pienet kivirauniot, vieressä käyskentelee sovhoosin karja, ja aivan pihan reunalta aukeaa näkymä Suvannolle.

Isän kotitalo Metsäpirtissä on pystyssä. Talossa asutaan ja sukumme jäsenet ovat olleet tervetulleita taloon käymään. Laatokka on kävelymatkan päässä.

Vanhempieni kertomukset tulivat toteen, kun pääsin itse näkemään seudun kauneuden.

Saaroisten aallonmurtajalla kysyi esikoiseni: mitä jos sotia ei olisi tullut? Siskoni kanssa kehittelimme itsellemme vaihtoehdoisen elämän. Lopuksi tyttäreni tokaisi: - Et olisi tavannut isää, enkä minä olisi olemassa! Joten se siitä. Pääsemme kuitenkin ihailemaan isovanhempien kotiseutua.

Äitini isä kirjoitti isälleni 1950-luvulla: Kyllä me Martin kanssa niin mielellämme soutelisimme Suvannon lietteillä ja kalastaisimme, mutta tähän uuteen paikkaan on tyytyminen; mitä ei ole, niin ei ole, ja näin on hyvä.

Isä ja äiti vihittiin avioliittoon Metsäpirtin kirkossa juhannuksena 1939. Onnenhetkiä ei kestänyt kauan. Lähtökäskey tuli kotisijoilta. Häälahja-astiasto kätkeettiin maa-kuoppaan.

Talvisodan jälkeen päästiin takaisin. Äiti asettui enonsa ja tämän vaimon mukana Sakkolaan. Astiakätköstä oli kadonnut osia: mm. Arabian keittokulho, kansi

oli jätetty. Kulhon kansi oli äidilläni tallessa Punkalaitumellakin, vaikkei sillä mitään tehty – välillä katseltiin ja muisteltiin.

Vuonna 1979 poikkesin sattumalta Tampereen Hämeenkadulla käytettyjen vaatteiden liikkeeseen. Kaupan lattialla oli laatikossa juuri samaa Arabian ruokakalustoa kuin meidän muistorikas astiastomme – ja siellä oli myös se keittokulho!

Tiedustelin kaluston hintaa mahdollisimman kuivalla äänellä, myyjä halusi vain päästä tuotteista eroon ja mainitsi kohtuulliselta kuulostavan summan. Kaupat tehtiin. Seuraavana päivänä hain laatikon mukaani ja äiti sai keittokulhon käyttöönsä perhejuhliin.

Kansi ja kulho ovat nyt perheesäni. Kesäisin tarjoan kulhosta hedelmäsalaattia. Talvella siitä tarjotaan sieni- tai borschkeittoa.

Pieniä ovat evakkoperheiden jälkeläisten perinnöt – jos tavaraa ajatellaan. Tärkein perintömme on se elämänusko ja surustakin kumpuava ilo, jonka vanhempamme ovat jaksaneet säilyttää.

*Olen isäni ja äitini lapsi,
kohtalonani on olla tällaisena
onnellinen*

(Ryokan, japanilainen runoilija)

Katariina Ahtiainen